

Handläggare
Niklas Oden
Telefon: 08-50843028

Till
Socialnämnden
2023-05-23

Remiss av Motion om utvärdering av fältassistenter

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2023/105

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Sverigedemokraterna (SD) har i inlämnad motion; Vetenskaplig utvärdering av fältassistenter, föreslagit att kommunfullmäktige ges i uppdrag att genomföra en extern vetenskaplig studie i syfte att förstå vilka effekter som fältassistenter har lett till i Stockholms stad och nationellt. I motionen framför Gabriel Kroon (SD) att det finns en begränsad förståelse för vilken effekt fältassistenternas verksamhet ger och att insatsen saknar bekräftad vetenskaplig evidens. För att säkerställa att skattemedel läggs på effektfulla insatser bör därför enligt motionen en vetenskaplig utvärdering genomföras av stadens fältverksamheter.

Stockholms stad ska verka för att de resurser som avsätts för preventionsarbete ska användas på bästa och mest effektiva sätt.

Stadens fältassistenter ska arbeta i enlighet med preventionsforskning, beprövad erfarenhet samt den samlade kunskap som finns och utvecklas om socialt fältarbete. Sedan 2018 har därför, i samverkan med ledande forskare inom området, ett fokuserat kvalitetsutvecklingsarbete pågått i staden.

Socialförvaltningen menar att Stockholms stad har ett ambitiöst och för Sverige unikt kvalitetsarbete avseende att utveckla och förbättra stadens sociala fältarbete. Arbetet utgår från tillgängliga forskningsresultat, kunskaper och erfarenheter från Sverige och övriga Norden och har därigenom förutsättningar att bidra till goda resultat i det förebyggande arbetet med stadens barn och unga.

Bakgrund

Gabriel Kroon (SD) lämnade den 30 januari 2023 in en motion till kommunfullmäktige med förslaget att kommunfullmäktige ges i uppdrag att genomföra en extern vetenskaplig studie i syfte att

förstå vilka effekter som fältassistenter har lett till i Stockholm stad samt nationellt.

Ärendet

I motionen framför Gabriel Kroon (SD) att det finns en begränsad förståelse för vilken effekt fältassistenternas verksamhet ger och att insatsen saknar bekräftad vetenskaplig evidens. För att säkerställa att skattemedel läggs på effektfulla insatser bör därför enligt motionen en vetenskaplig utvärdering genomföras av stadens fältverksamheter. Mot bakgrund av detta föreslår Gabriel Kroon att kommunfullmäktige ges i uppdrag att genomföra en extern vetenskaplig studie i syfte att förstå vilka effekter som fältassistenter har lett till i Stockholms stad, samt nationellt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningens avdelning för stadsövergripande frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet 17 maj. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 17 maj.

Jämställdhetsanalys

Systematisk uppföljning och utvärdering av olika insatser behöver göras ur ett jämställdhetsperspektiv, det vill säga att eventuella skillnader mellan könen avseende måluppfyllelse och effekt av insatsen kartläggs och analyseras. För att detta ska kunna ske krävs att det finns tillgång till könsuppdelad statistik, och att jämställdhetsperspektivet beaktas dels när en insats planeras och genomförs, dels i planeringen av hur den ska utvärderas. Detta är en förutsättning för att staden ska kunna leva upp till sin strategi om jämställdhetsintegrering och säkerställa att verksamheten uppnår sina mål i samma utsträckning, oavsett individernas kön. Detta kommer att beaktas i den uppföljning fältverksamheternas/fältassistenternas arbete som är planerat att genomföras under 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Staden beslutade 2020 att det sociala fältarbetet i stadsdelsförvaltningarna ska tillhöra socialtjänstens individ och familjeomsorg, barn och unga. Detta bland annat för att tydliggöra fältverksamhetens koppling till socialtjänstens förebyggande arbete, vilket har specifik reglering i 3 kap. 3A § och kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

Där står bland annat: *Socialnämnden ska bedriva uppsökande verksamhet och annat förebyggande arbete för att förhindra att barn och unga far illa.*

Att staden avsätter resurser och bedriver socialt fältarbete med fältassistenter är med andra ord ett sätt att arbeta i enlighet med socialtjänstlagen.

Att gå mot en mer kunskapsbaserad socialtjänst är en tydlig inriktning i förslaget till ny socialtjänstlag, som bland annat innehåller förslag om att det införs krav på att verksamheten inom socialtjänsten bedrivs i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. Att använda effektiva metoder är också av stor vikt för att säkerställa att socialtjänstens målgrupper får stöd och insatser som ger avsedd effekt och att våra begränsade resurser används på bästa sätt.

Staden arbetar för en kunskapsbaserad och likställig socialtjänst av hög kvalitet, vilket även innebär att stadens sociala fältarbete ska bedrivas utifrån bästa möjliga kunskap för att uppnå resultat.

En avgörande faktor för att motverka social problematik är ett strategiskt främjande och förebyggande arbete på individ-, grupp- och samhällsnivå med utgångspunkt i s.k. risk- och skyddsfaktorer. Ett sätt att dela in socialt förebyggande arbete är i preventionsnivåer. Inom socialt arbete benämns de olika nivåerna ofta för universell, selektiv och indikerad prevention och de är relevanta när det handlar om att förebygga och motverka sociala problem. Socialt fältarbete utgår från risk- och skyddsfaktorer och återfinns på, och rör sig mellan, de tre preventionsnivåerna.

Fältarbetets flexibilitet och gränsöverskridande karaktär kan bidra till att nå och identifiera barn och unga i behov av stöd och hjälp där andra vuxna runt individen inte har samma förutsättningar att tidigt identifiera, nå fram eller tillgodose sådana behov.

Fältarbetet möjliggör därmed att nå barn och unga som inte självmant söker stöd från exempelvis elevhälsan, ungdomsmottagningen, andra delar av socialtjänsten eller någon annan vuxen i sin närhet. Fältarbetares motiverande arbete med barn, unga och familjer kan bidra till att de blir mer positivt inställda till att söka och ta emot stöd från andra verksamheter.¹

Arbetet på olika arenor, på olika nivåer och i samverkan med andra bidrar till att fältarbetare har en unik inblick i, och kunskap om, barn och ungas situation och deras miljöer, liksom om trender och utveckling på området. Den här kunskapen kan bidra till mervärden för andra verksamheter och yrkesverksamma runt om målgruppen. Fältarbetare kan exempelvis bidra med sin kunskap i framtagande av lokala lägesbilder, eller verka för att målgruppen kommer till

¹ Utdrag ur Socialstyrelsens rapport: Socialt fältarbete med barn och unga 2021

tals, i samhälls-planering och i underlag till strategier och handlingsplaner.²

Stockholms stad ska verka för att de resurser som avsätts för preventionsarbete ska användas på bästa och mest effektiva sätt. Stadens fältassistenter ska arbeta i enlighet med preventionsforskning, beprövad erfarenhet samt den samlade kunskap som finns och utvecklas om socialt fältarbete. Sedan 2018 har därför, i samverkan med ledande forskare inom området, ett fokuserat kvalitetsutvecklingsarbete pågått i staden, vilket har inneburit att:

- En tredagars-introduktionsutbildning av stadens nyanställda fältassistenter och ungdomsuppsökare genomförs årligen.
- Fältarbetet i stadsdelsförvaltningarna ska organisatoriskt tillhöra socialtjänstens individ och familjeomsorg, barn och unga.
- De fältassistenter som anställs ska ha socionomutbildning eller annan likvärdig utbildning.
- En *Stockholmsstandard för socialt fältarbete* har tagits fram och implementeras i stadsdelsförvaltningarnas fältverksamheter.
- Löpande utvecklings- och uppföljningsarbete sker i samverkan med fältchefnätverket.
- Nordisk dialog och samverkan med Norge och Finland
- Dialog med Socialstyrelsen

Under 2023 kommer socialförvaltningen i samverkan med forskare och stadsdelsförvaltningarna att genomföra en uppföljning av fältverksamheternas/fältassistenternas arbete. Syftet är att ge ytterligare kunskapsunderlag och utifrån det fortsätta kvalitetsutvecklingsarbetet i stadens fältverksamheter.

Sammanfattningsvis kan sägas att Stockholms stad har ett ambitiöst och för Sverige unikt kvalitetsarbete avseende att utveckla och förbättra stadens sociala fältarbete. Arbetet utgår från tillgängliga forskningsresultat, kunskap och erfarenheter från Sverige och övriga Norden och har därigenom förutsättningar att bidra till goda resultat i det förebyggande arbetet med stadens barn och unga.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motion från SD om vetenskaplig utvärdering av fältassistenter.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Motion om utvärdering av fältassistenter

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2023-05-11
Maria Karlsson, Tf. Avdelningschef	2023-05-10